

Finansdepartementet
Økonomiavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Kongsvinger, 10.03.2014
Deres ref.: 12/4356, Vår ref.: 13/1695
Saksbehandler: Harald Lunde
Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk

Hørings svar - Rapport fra utvalg om lønnsdannelse

Det vises til brev fra Finansdepartementet av 18. desember 2013 hvor Statistisk sentralbyrå blir bedt om å avgi en uttalelse til innstillingen fra Holden III-utvalget om lønnsdannelse. Vi har behandlet innstillingen på bakgrunn av egne oppgaver og ansvarsområder knyttet til statistikkproduksjon.

Statistikkproduksjon

Statistisk sentralbyrås statistikkproduksjon utfordres både direkte og indirekte i rapporten, noe som potensielt vil kunne kreve til dels betydelig ressursinnsats hvis det skal følges opp. Hovedkonklusjon nummer 18 i rapporten stiller direkte krav til vår produksjon av både lønnsstatistikk, arbeidsmarkedsstatistikk og konflikt- og medlemsstatistikk. Utover økt omfang og hyppighet, presiseres det imidlertid ikke nærmere hvilke utvidelser av statistikkproduksjonen som ønskes. En slik presisjon er nødvendig for å kunne være operativ.

Statistikkproduksjonen utfordres også indirekte via krav som stilles av Det tekniske beregningsutvalget for Inntektsoppgjørene (TBU). Utvalget lager ikke statistikk selv, men bestiller etter behov statistikk fra blant annet Statistisk sentralbyrå. Det kan derfor forventes at bestillinger av statistikk fra TBU vil øke i omfang og økt ressursbehov.

Vi blir videre utfordret til å produsere statistikk og analyser som kaster enda mer lys over blant annet enkelte aspekt knyttet til sammensetningseffekter (strukturelle endringer) i arbeidsmarkedet. På side 185-6 i rapporten sies det: *"Når det skjer endringer i organisering, sosiale reformer, arbeidstidsbestemmelser eller pensjonsbetingelser, bør man etterstrebe at virkningen på inntekt for arbeidstaker og kostnader for arbeidsgiver synliggjøres. En bør også ta hensyn til slike forhold ved sammenligning av inntektsutviklingen over tid og ved sammenligning av inntektsnivå mellom ulike sektorer. Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) og Statistisk sentralbyrå har en sentral rolle i denne sammenhengen".*

Denne type problemstillinger innebærer relativt store utfordringer for Statistisk sentralbyrå, både når det gjelder datatilgang og analyseressurser. Vi vil imidlertid etter innføring av EDAG (2015) trolig være bedre rustet både til å formidle mer og bedre statistikk på området, og til å kunne foreta mer dyptgående analyser.

I kapittel 8.1.4 heter det: *"Dersom man skal få et riktig bilde av lønnsutviklingen i ulike sektorer, vil det likevel være nødvendig å identifisere betydningen av endringer i sammensetningen av arbeidskraften i ulike sektorer».* Allerede i dag presenteres lønnsstatistikk på et relativt detaljert nivå. Å gruppere denne etter ytterligere strukturelle kjennetegn er mulig, men så lenge statistikken

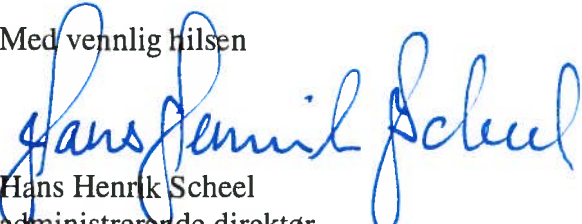
er basert på utvalg er det begrenset hvor langt en kan gå. Med EDAG-register vil mulighetene bli større. Her er det imidlertid også viktig at man setter i gang forsknings- og analyseprosjekter som kan belyse slike ting nærmere.

En klargjøring som bør gjøres, gjelder lønnsbegrepet i frontfagsmodellen. Det går ikke klart fram i rapporten hvilket lønnsbegrep i frontfaget som skal gjelde som norm for resten av økonomien. Hovedkursteorien, som frontfagsmodellen hviler på, forutsetter implisitt at arbeidskraften er homogen. Etersom denne forutsetningen ikke er oppfylt, er det heller ikke opplagt hvilket lønnsbegrep som skal være gjeldende. Statistisk sentralbyrå synes ikke utvalget har kommet helt i mål i å klargjøre dette spørsmålet.

Omtalen av timelønnskostnad på side 185 er uklar. Det gis inntrykk av at variasjon i sykefravær påvirker den prosentvise veksten i timelønnskostnad like mye som veksten i utførte arbeidstimer. Timelønnskostnad gjengitt i TBU er nasjonalregnskapets tall for lønnskostnader per utførte timeverk, som igjen er identisk med lønnskostnader dividert med utførte timeverk i lønnskostnadsjobber. Lønn som arbeidsgivere utbetaler til arbeidstakere som har sykefravær utover arbeidsgiverperioden, eller til arbeidstakere som har permisjoner finansiert gjennom folketrygden (f. eks. foreldrepermisjoner) og som arbeidsgiver dermed får refundert av NAV, inngår ikke i lønn eller lønnskostnader i nasjonalregnskapet. Variasjoner i samlet syke- og permisjonsfravær er gjennomgående forårsaket av variasjon i den delen av fraværet som finansieres gjennom folketrygden. Dette medfører at variasjoner i syke- og permisjonsfravær slår om lag likt ut i teller og nevner i brøken og kun i begrenset grad påvirker lønnskostnad per utførte timeverk.

Lønnskostnader per utførte timeverk er påvirket av årlig variasjon i antall arbeidsdager. Dette har å gjøre med at de fleste arbeidstakere mottar fast månedslønn. Den tallmessige effekten på timelønnskostnadsveksten av variasjon i antall arbeidsdager fra år til år, kan imidlertid beregnes forholdsvis presist.

Med vennlig hilsen

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør